

Przedmowa

Ośrodek Kultury Francuskiej i Studiów Frankofońskich na Uniwersytecie Warszawskim (OKFiSF), francusko-polskie centrum badawcze w dziedzinie nauk humanistycznych i kultury, obchodzi w roku akademickim 2018/2019 swoje 60-lecie. W ciągu tego czasu zawsze był, i jest nadal, prawdziwym ogniwem łączącym Polskę i Francję, aktorem i świadkiem powiązań między dwoma narodami, dwiema kulturami, dwoma zbiorowymi losami.

Kiedy Joanna Kiwilszo przyszła do mnie z tym projektem, mogłem tylko go poprzeć. Jest historykiem i naszą bibliotekarką, niegdyś pracownikiem, obecnie badaczem stowarzyszonym z OKFiSF, związanym z ośrodkiem od 22 lat. Projekt polegał na redakcyjnym i naukowym opracowaniu wspomnień jej wuja, Aleksandra Uszyńskiego, uczestnika Powstania Warszawskiego, od 1945 roku mieszkającego we Francji. Tym samym mieścił się w zakresie naszych tematów badawczych dotyczących migracji, pamięci i, w mniejszym stopniu, bezpieczeństwa w Europie. Przedstawiał przecinające się losy, poparcie Francji dla pana Uszyńskiego, powiązania stworzone przez tego bohatera powstania i Francję.

Aleksander Uszyński napisał te wspomnienia metodą autoprospекcji. Joanna Kiwilszo jest też trochę autorką tej książki, ponieważ dzięki przejrzewaniu i opracowaniu, uczyniła ją pracą prawdziwie naukową, wzbogacając przypisami i odniesieniami bibliograficznymi, co umożliwia przekształcenie indywidualnych wspomnień w dzieło analizujące, poprzez historię pewnego życia, całą epokę.

I jeśli nawet życie Aleksandra Uszyńskiego było niezwykle, to nie ono jedno. Ilu bohaterów wojennych zostało zapomnianych? Okrucieństwa wojny, które wciąż odkrywamy, nie umniejszają odwagi indywidualnych osób, które opatrność postawiła w strasznych sytuacjach. Aleksander Uszyński, podobnie jak wielu innych, zostanie uznany przez Francję jako świadek bliskości dwu narodów o powiązanych losach.

Publikacja ta nie byłaby możliwa bez bezinteresowności i ciężkiej pracy tłumaczy, dr Elżbiety Dydak, Joanny Kiwilszo, Mieczysławy Solak-Zewickiej, którym w tym miejscu dziękuję.

Nicolas Maslowski